

03/11/2025

Μάνης Χρυσόστομος: Περί Χριστοκεντρικότητας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Με την κανονική άδεια και ευλογία του Μακ. Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, ο Σεβ. Μητροπολίτης Μάνης κ. Χρυσόστομος Γ' την Κυριακή 2/11/2025 λειτούργησε στον Καθεδρικό Ναό των Αθηνών και κήρυξε τον θείο λόγο.

Το κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου:

ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΟΚΕΝΤΡΙΚΟΤΗΤΟΣ

Κήρυγμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσόστομου Γ'

(Μητρόπολη Ἀθηνῶν - 2.11.2025)

1. Μία μοναδική καί καταπληκτική φράση τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου

ἀκούσαμε στό Ἀποστολικό Ἀνάγνωσμα. «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός» (Γαλ. 2,20) – Δέν ζῶ πλέον ἐγώ, ὁ παλαιός ἄνθρωπος Αὐτός ἀπέθανε. Τώρα ζεῖ μέσα μου ὁ Χριστός. Πυκνή καί περιεκτική ἢ παύλεια αὐτή φράση ἐκφράζει τό ὅλο βίωμα τοῦ Ἀποστόλου.

Καί ἡ σπουδαία καί βαθειά αὐτή φράση περικλείει τήν ἔννοια τῆς χριστοκεντρικότητος. Κέντρον, δηλαδή ὁ Χριστός. Ὅχι στή γωνία, ὄχι στό περιθώριο, ἀλλά Αὐτός εἶναι ἡ ζωή μου. Τό «εἶναι» μου. Ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή. Τό φῶς μου, ἡ πνοή μου. Πρόκειται γιά τήν πνευματική ὠριμότητα.

2. Πῶς ὅμως ἀποκτᾶται ἡ χριστοκεντρικότητα;

α) Μέ πίστη, πού σημαίνει ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στό Θεό.

β) Μέ πίστη, βιωματική, ὄχι γνωσιολογική. Καί μέ

γ) ζωή ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καθ' ὅτι «συμπάσης Ἐκκλησίας, στέφανος ὁ Χριστός» (Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, 2ος αἰ.). Πρόκειται γιά τήν Χάρι τῶν Ἱ. Μυστηρίων. Ἀρχίζει μέ τό Ἱερό Βάπτισμα καί κορυφώνεται μέ τήν Θ. Μετάληψη.

3. Ἔτσι συμμετέχουμε στό τρισσόν ἀξίωμα τοῦ Κυρίου. Ἦτοι:

τό Προφητικόν, ὅπου φωτίζεται ὁ νοῦς,

τό Βασιλικόν, ὅπου ἐνδυναμώνεται ἡ θέλησις καί

τό Ἀρχιερατικόν, ὅπου καθαγιάζεται ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος. Καί ἀκόμη:

4. Ἀποκτοῦμε συγγένεια μέ τόν Χριστό. Εἴμαστε φίλοι – ἀδελφοί – τέκνα – κληρονόμοι – συγκληρονόμοι Ἰησοῦ Χριστοῦ.

5. Ὡστόσο, ὑπάρχει ἡ ἁμαρτία. Τό ἠθικό κακό. Ἡ ἀμαύρωση τοῦ «κατ' εἰκόνα». Ἡ ἀνυπακοή. Ἡ ἀστοχία τοῦ προορισμοῦ μας. Ἡ ὑποδούλωση στά πάθη. Ἡ ἀλλοτρίωση. Ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τό Θεό. Καί βέβαια, ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνονται ἀπό τό Θεό, τότε προσεγγίζει ὁ διάβολος καί ἀκολουθοῦν οἱ συνέπειες: Τό ψυχικό κενό, ἡ βάσανος, ἡ φθορά, ἡ σκληροκαρδία καί ἡ αἰσχύνη. Διαπιστώνουμε γενικότερα: Ἀσέβεια, ἐξύψωση τῆς ἁμαρτίας, ἀποϊεροποίηση, παρακμή, . Καί βλέπουμε φαινόμενα, πρό καί μετά – χριστιανικά. Δέν ζοῦμε πνευματική ζωή καί καταντοῦμε «υἱοί τῆς ἀπωλείας». Κατ' ἀκολουθίαν, διαπιστώνουμε ὅτι ἡ ἐποχή μας θέτει ὀξύτατο τό πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς. Δηλαδή, ἀπανθρωπία ἢ καταξίωση τοῦ ἀνθρώπου;

6. Ἐμεῖς, ὅμως, ιδιαίτερα τό Γένος τῶν Ἑλλήνων, γνωρίζουμε ὅτι ἡ κλασική

ἀρχαιότητα, μᾶς ἔδωσε τίς μεγάλες ἔννοιες ἀνδρεία – σοφία – κάλλος. Ἐπειτα ἡ ἀρχαία Ρώμη, τὴν ἔννοια τῆς ὀργανωτικότητος μέ τό *dura lex, sed lex*. Καί τά νεότερα χρόνια, εἶχαμε τὴν τριμερῆ καί χρήσιμη διαίρεση τῆς ἐξουσίας, τὴν νομοθετική, τὴν ἐκτελεστική καί τὴν δικαστική. Αὐτά ὅλα βέβαια εἶναι ἐνδοκοσμικά, τοῦ κόσμου τούτου, ῥέοντα καί ἐξωτερικά. Ἀλλ' ὁ Χριστιανισμός, τό Ἱερό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἔφερε τίς ἄλλες βαθύτερες ἔννοιες. Τὴν μετάνοια, τὴν ἀγάπη καί τὴν ἀνάσταση. Καί ἡ μέν μετάνοια, ἐκφράζεται στό «οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλά ἁμαρτωλούς εἰς μετάνοιαν» καί «χαρά γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανοοῦντι», ἡ ἔννοια τῆς ἀγάπης, στήν καινὴ ἐντολή: «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» καί ὅτι ὁ «Θεός ἀγάπη ἐστίν». Τέλος, ἡ ἀνάσταση, εἶναι αὐτός οὗτος ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος, διακηρύττοντας τό: «Ἐγώ εἰμι ἡ Ἀνάστασις». Ἐννοιες πνευματικές, ὑπερβατικές, σωτήριες.

7. Ἔρχονται βέβαια, πρόσωπα τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καί μᾶς δείχνουν αὐτὴ τὴν χριστοκεντρικότητα, μᾶς ἐνθαρρύνουν καί μᾶς ὑποδεικνύουν τό δέον.

Ἡ Χαναναία ἐκφράζει τὴν πίστη, ὅταν λέγει: «Ναί, Κύριε καί γάρ τά κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης».

Ἡ αἰμορροῦσα, πάλι τὴν πίστη, ὅταν «ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ».

Ἡ ἁμαρτωλὴ γυναῖκα, τὴν μετάνοια, ὅταν «συντρίψασα τό ἀλάβαστρον κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς».

Ἡ πτωχὴ χήρα, τὴν βάλλουσα τό δίλεπτον, τὴν ἀγάπη. Ἐπειτα, ὁ τελώνης, ἐκφράζει τὴν μετάνοια μέ τό: «Ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ».

Ὁ Ζακχαῖος, ἐπίσης, τὴν μετάνοια μέ τό: «ἰδοὺ τά ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς».

Ὁ Σαμαρείτης δηλώνει τὴν ἀγάπη «ἐπιχέων ἔλαιον καί οἶνον» καί ὁ ἐκατόνταρχος δείχνει τὴν πίστη, ὅταν λέγει: «Κύριε, μόνον εἶπέ λόγῳ καί ἰαθήσεται ὁ παῖς μου».

Σ' αὐτές ὅλες τίς φράσεις κρύβεται ἡ ἀληθὴς χριστοκεντρικότητα. Παύει κάθε ἐγωκεντρικότητα. Σταθερὸ σημεῖο ἀναφορᾶς ὄχι τό ἀτομικὸ ἐγώ, ἀλλὰ ὁ Χριστός. Τό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὡς τῆς κατ' ἐξοχὴν καί μοναδικῆς ἀρχετυπικῆς «εἰκόνας τοῦ ἀοράτου Θεοῦ» (Κολ. 1,14). Ὁ Χριστός πού καταγλυκαίνει τίς ψυχές. Ἡ χριστοκεντρικότητα πού σημαίνει «παράδεισος ἐν τῇ καρδίᾳ». Καί ἡ χριστοκεντρικότητα δέν εἶναι μία ζωὴ στατική. Εἶναι ἕνας ἀνηφορικὸς βηματισμὸς στό Θαβώρ τῆς θεώσεως. Αὐτό σημαίνει καθημερινή

ἀνακαίνιση τοῦ εἶναι μας. Ἕνας νέος τρόπος ὑπάρξεως ἐν Χριστῷ. Καθημερινός

χριστιανικός αγώνας εν Χριστώ. Οί Πατέρες μάλιστα τῆς Ἐκκλησίας γιά νά ὑποδηλώσουν τήν ἔννοια καί τό περιεχόμενο τῆς χριστοκεντρικότητος χρησιμοποιοῦν καί ἄλλες ἐκφράσεις, ὅπως «ζωή εν Χριστώ», «περιπατεῖν εν φωτί». Ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς πνευματικῆς μας οἰκοδομῆς ὁ Χριστός. Μόρφωση τοῦ Χριστοῦ στό εἶναι μας.

Κατ' ἀκολουθίαν, μέ ὅσα συμβαίνουν καί μέσα στήν ποικίλη σύγχυση, μή χάνετε τό θάρρος σας. Μήν ἀπογοητεύεστε. Μή θλίβεσθε. Μέ τόν Χριστό ἡρεμοῦν τά κύματα μέσα μας καί ἀνοίγεται ἕνας φωτεινός ὀρίζοντας στή βιοτή μας. Ἔχουμε προοπτική. Ἡ ὑπαρξή μας γεμίζει ἀπό Θεό. Προγευόμεθα τήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, τήν αἰώνια χαρά πού εἶναι τό τέρμα αὐτοῦ τοῦ δρόμου. Ὁμολογοῦμε στό τελευταῖο ἄρθρο τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καί ζωῆν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος». Ὅχι, μόνο ἐλπίδα καί νοσταλγία. Πέρα ἀπ' αὐτά, ὑπάρχει προσδοκία, ἕνα γεγονός πού πράγματι θά γίνῃ. Τήν ἐσχάτη ἡμέρα. Καί νά εἴσθε βέβαιοι, ὅτι θά ἀντικρύσουμε τόν Κύριο, «πρόσωπον πρός πρόσωπον» (Α' Κορ. 3,12). Ὅποια καταξίωσις χάριτος!

8. Ἔτσι προβάλλει ἐπιτακτική ἢ ἀνάγκη, ἐπιστροφῆς σ' αὐτό τό μέγεθος, τήν ὀρθόδοξη πνευματικότητα, τούτέστιν στήν χριστοκεντρικότητα. Χριστοκεντρικότητα πού εἶναι ἡ αὐθεντική συνειδητή πνευματική ζωή. Βέβαια ἡ ἐπιστροφή αὐτή σηματοδοτεῖ τό γεγονός ὅτι χρειαζόμεθα μία ἐπανακατήχηση. Πῶς ὁ Χριστός, θᾶναι πάλι στό κέντρο τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς, στήν οἰκογένεια, στό σχολεῖο, στό δημόσιο βίο, στήν ἐργασία, στή κοινωνία. Πῶς θά κατανοήσουμε τά σοφά λόγια τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου ὅτι: «ἄνθρωπος ἐστίν οὐχ ὅστις ἀπλῶς χεῖρας ἔχει καί πόδας ἀνθρώπου, ἀλλ' ὅστις εὐσέβειαν καί ἀρετήν μετά παρρησίας ἀσκεῖ» ἢ τήν προτροπή τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Διά πασῶν ὀδευσον ἀμέμπτως τῶν ἡλικιῶν Χριστοῦ... ἵνα συναναστῆς καί συνδοξασθῆς καί συμβασιλεύσης». Διαφορετικά, ἐνεργεῖται τό μυστήριον τῆς ἀνομίας, χάνουμε τό ἀληθινό νόημα τῆς ζωῆς. Ὁ κῆπος μας θά ἔχει περισσότερα ἀγκάθια ἀπό τά ἄνθη, γιατί μακρῶς ἀπό τό Χριστό μόνο δάκρυα. Ὁ Χριστός, συνεπῶς, εἶναι ἡ πληρότητα. Εἶναι ὁ Λυτρωτής ἀλλά καί ὁ Κριτής.

Ὅστόσο, ἡ ἐπιλογή ἀνήκει στό αὐτεξούσιο τοῦ καθενός μας. Κανένας δέν ἐξαναγκάζεται. Καί ἡ Ἀποκάλυψις θά μᾶς ὑπογραμμίσῃ: «Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι καί ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι», ἀλλά προσοχή καί στό λόγο: «Ἰδού ἔρχομαι ταχύ ἀποδοῦναι ἐκάστῳ, ὡς τό ἔργον ἔσται αὐτοῦ». Ἄραγε μποροῦμε, νά ποῦμε: «Ναί, ἔρχου Κύριε»; καί ἀκόμη μποροῦμε ὡς ἀπόγονοι τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου, τοῦ

Παύλου, νά διακηρύξουμε μυστικά μέσα μας: «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός»;

Φωτογραφία Τύππου Ι.Μ. Μάνης